

Последњи попис становништва у Босни и Херцеговини извршен је 1991. године, док је још постојала СРЈ. За ових 18 година, у међувремену, расточила се и нестала дотадашња југословенска заједница. У том периоду догодио се грађански рат, а са њим разарање и пустошење огромних простора, распад заједничке државе, етничко чишћење, избеглиштво, као и масовна сеоба становништва.

Ратни догађаји из протекле деценије оставили су крупне и још увек видљиве трагове у многим деловима Босне и Херцеговине. Опсег људског страдања и материјалних последица је огроман. Етничка слика не само многих насеља, већ и читавих крајева, битно је промењена.

О променама популационе структуре, међутим, нема поузданих података. Не може их ни бити када званична статистика у тако дугом периоду не прати животне токове, не бележи настале промене. Али, није у питању само људска популација. Велика материјална разарања и крупне друштвене промене које су се у протекле две деценије десиле, у значајној мери су измениле економску, културну, социолошку и, посебно, урбану слику ових простора. Са лица земље нестале су хиљаде стамбених зграда, безброј фабричких хала, школа, комуналних и других објеката.

Значајне промене настале су (и још увек се дешавају) и као последица процеса транзиције – претварања државне у приватну имовину. Овај економски важан и дугорочан посао у Босни и Херцеговини одвија се континуирано, без застоја, тако да су промене у привредној структури земље сваким даном све очигледније.

Већ из овог што је речено, јасно се види од колике је важности да се у предвиђеном временском термину – 2011. године – организује и проведе општи попис становништва и имовине.

Нажалост, међу политичарима у Босни и Херцеговини, ни око пописа нема усаглашеног става. У Федерацији БиХ се изричито противе попису, јер су, како кажу, против да се становништво изјашњава по националној и верској припадности. Своје противљење правдају и тиме да је још увек велики број држављана БиХ у избеглиштву, па се пописом, наводно, не би добила реална слика о становништву.

У основи тог става су сасвим другачији разлози. Бошњацима из више разлога одговара непромењено стање, односно стање које је утврђено пописом из 1991. године, јер се изборни поступак и све друго у јавном животу што проистиче из конститутивности народа у БиХ, темељи на попису из 1991. Затим, прокламована тежња за стварањем грађанске (унитарне) БиХ без верских и националних подела, у ствари је тежња за стварањем неке „јединствене“, сада непостојеће, „босанске нације“ и „босанског језика“!

За разлику од Федерације БиХ, у Републици Српској сви указују на неопходност пописа, јер без њега нема реалних процена ни докумената за пројектовање друштвено-економског развоја. Уколико не превлада разум и Федерација БиХ остане при садашњем ставу, Република Српска ће организовати сопствени попис.

Од новостворених државних заједница на просторима бивше Југославије, Босна и Херцеговина је још једина у којој се и данас у јавним пословима користе подаци пописа из 1991. године. Тада је на просторима БиХ живело 4.377.000 становника. Муслимана је било 43 %, Срба 31 %, а Хрвата 17 процената. Чак 5,5 процената укупног становништва изјаснило се као Југословени.

Нови попис, ван сваке сумње, пружиће битно другачију слику етничке структуре становништва, насељености одређених подручја, економске моћи, ресурса и свега другог што ће се пописом обухватити. Само, питање је и даље да ли ће тог пописа у БиХ уопште и бити.

Председник Партије демократског прогреса у Републици Српској др Младен Иванић каже да не постоји ни један рационалан разлог на страни Бошњака ради кога би они одбијали попис.

Коме не одговара попис становништва у БиХ

Пише: Драгиша Спремо
субота, 31 октобар 2009 15:01

"Без пописа становништва, које обухвата и многе друге показатеље – од привредних потенцијала до броја грла стоке

– немогуће је озбиљно планирати развој било које земље. У озбиљним државама знају број кокошака и крава, а у БиХ се не зна ни број становника. Такву државу нико у свету не би узимао за релевантног партнера ни у чему

."

Занимљиво мишљење о овој теми изнео је и Иво Миро Јовић, посланик Хрватске демократске заједнице БиХ (ХДЗ БиХ) у Парламентарној скупштини БиХ, који каже да би се изостављањем одредница о националној, језичкој и верској припадности становника БиХ изгубило њено основно обележје, које у свету називају 'богатством различитости' и дерогирала би се уставна одредба по којој у БиХ живе три конститутивна народа – Срби, Хрвати и Бошњаци.

Коментаришући бошњачку тезу да би попис са националном, језичком и верском припадношћу значио "легализацију етничког чишћења", Јовић је рекао да су "највеће жртве етничког чишћења били Хрвати" и да бошњачки политичари помало зазиру од податка да је данас Хрвата мање за 43 одсто него 1992. године, јер би то показало да је над хрватским народом у БиХ извршен својеврстан геноцид.

На крају да поменемо и мишљење др Стеве Пашалића, професора демографије на Филозофском факултету у источном Сарајеву. Он напомиње да је бошњачка аргументација неодржива, јер је познато да "у свим вишенационалним европским и другим државама попис обухвата националну, језичку и вјерску припадност".